

2. HĽADANIE PRÍLEŽITOSTÍ

Existuje veľa spôsobov ako hľadať prácu, ale tiež platí, že veľa bežných a samozrejímavých ciest nie je práve to najlepšie riešenie. Tento manuál vám pomôže zdokonaľiť spôsob hľadania práce, vrátane stanovenia si akčného plánu, a zároveň ako pristupovať k "skrytému" pracovnému trhu.

- 2.1 Hľadanie práce: Prehľad
- 2.2 Voľné inzerované pracovné pozície a personálne agentúry
- 2.3 Networking a „skrytý“ pracovný trh
- 2.4 Aktívny prístup k hľadaniu práce
- 2.5 Šablóna: Akčný plán pri hľadaní práce

2.1. HĽADANIE PRÁCE: PREHĽAD

Môže vás zvädzať držať sa len inzercie pracovných pozícií, prípadne personálnych agentúr, pretože práve toto vyhľadávanie sa vám zdá jednoduchšie. V skutočnosti, je však pre väčšinu ľudí oveľa ťažšie získať si prácu prostredníctvom len pracovnej inzercie. Jednou z príčin je, že pre každú pracovnú pozíciu existuje veľká konkurencia. Ďalšou je, že viac ako polovica pozícií sa nikdy do inzercie nedostáva.

Networking a aktívny prístup môžu priniesť väčší výsledok, pretože tie vám pomôžu dostať sa k veľkému množstvu pracovných pozícií, ktoré sú "skryté" a nie je ich vidno, pretože sa nenachádzajú v inzercii. A toto obzvlášť platí o pracovných príležitostiach na skrátenej úväzok (part-time). Networking vám pomôže tiež objaviť nové kariérne oblasti a idey. Uvedomte si, že prieskum je veľmi dôležitá súčasť vášho hľadania práce.

SPÔSOBY HĽADANIA PRÁCE

- Inzercia pracovných príležitostí

Pracovné pozície môžu byť inzerované na pracovných portáloch, webových stránkach personálnych agentúr alebo na webových stránkach spoločností. Existujú aj iné zdroje voľných pracovných pozícií – lokálne oznamy, noviny a časopisy, úrad práce, sociálne siete a iné.

- Personálne agentúry

V súčasnosti je už oveľa menej personálnych kancelárií na hlavných uliciach, ale zato oveľa viac online agentúr na internete. Niektoré agentúry sa špecializujú na určité sektory alebo určitý typ pracovného úväzku.

- Networking

Kontaktujte ľudí, ktorých poznáte, buď zo svojej predchádzajúcej práce alebo odinakiaľ (napr. škola) na zber informácií a hľadanie pracovných príležitostí.

- Aktívny prístup

Kontaktujte organizácie alebo firmy, pre ktoré máte záujem pracovať, ale ktoré neinzerujú voľné pracovné pozície.

PRÍLEŽITOSTI PART-TIME

Ak hľadáte part-time prácu (práca na skrátenej úväzok), uvedomte si, že toto je len jeden aspekt ako to robiť. Existujú totiž zamestnávateľia, ktorí síce inzerujú pracovné pozície na plný úväzok, môžu byť však ochotní uvažovať aj o skrátenej úväzku alebo iných flexibilných dojednaniach.

Takže, ak nájdete voľnú pracovnú pozíciu na plný úväzok, ktorej vyhovujú vaše znalosti a skúsenosti, nenechajte sa odradiť. Môžete zavolať a spýtať sa prv, než sa budete o pozíciu uchádzať, alebo sa budete uchádzať o danú pozíciu a až potom, keď dostanete ponuku, požiadate o flexibilitu. Ktorý prístup bude lepšie fungovať, závisí na tom, akú máte kvalifikáciu pre danú pozíciu a ako je možné v danej

pracovnej pozícii pracovať na skrátenej úväzok. Možná je i alternatíva, že začnete pracovať na plný úväzok a po niekoľkých mesiacoch požiadate o skrátenej alebo inak flexibilný úväzok.

Keď sa budete dohadovať o konkrétnej pozícii, pamätajte na to, aby ste zdôraznili vaše schopnosti a skúsenosti najprv a až potom sa bavili o čase, ktorý vám pre prácu vyhovuje.

BUĎTE EFEKTÍVNI

Získať prácu, ktorú chcete, zaberie veľa času a energie. Budete mať dobré dni a zlé dni. Mať akčný plán a časový rozvrh vám pomôže sústrediť sa na vaše ciele a dosiahnuť ich. Pokúste sa robiť viac aktivít pri hľadaní práce – tráviť veľa hodín pred obrazovkou počítača je nedostatočné a pravdepodobne vám úspech neprinesie. Pokúste sa pozrieť na hľadanie práce ako na samotnú prácu na čiastočný úväzok – uistite sa, že si občas dáte pauzu!

V samostatnej časti je pre vás k dispozícii šablóna Akčný plán, ale ešte pred jeho otvorením je tu pár myšlienok na zamyslenie:

- Naplánujte si ako využijete vyššie uvedené spôsoby hľadania práce – podiel času, ktorý využijete a pod.
- Majte časový plán.
- Vyhradte si každý týždeň čas na hľadanie práce (zabezpečte si starostlivosť o deti, ak je to nevyhnutné).
- Identifikujte ciele každý týždeň.
- Stanovte si dátum, kedy chcete dosiahnuť cieľ.
- Robte si záznamy o procese hľadania práce a monitorujte progres.
- Odhadnite, ktoré spôsoby fungujú najlepšie a ktoré prinášajú najlepší výsledok.
- Upravte čas, ktorý strávite jednotlivými spôsobmi a dajte prioritu tým najefektívnejším.
- Zdieľajte váš plán s niekým, kto vás podporí. Mohli by ste s ním/ňou každý týždeň prejsť váš progres?
- Oslávte úspechy.
- Preskúmavajte svoje zručnosti a silné stránky pravidelne, ako pripomenutie si hodnoty, ktorú prinášate potenciálnemu zamestnávateľovi.
- Kontrolujte, či dodržiavate váš akčný plán a robíte, čo ste si povedali, že urobíte.

PASCE, KTORÝCH SA VYVAROVAŤ

- Uchádzanie sa o prácu cez internet môže zabrať veľa času a vnieť do procesu chaos. Ak využívate internetové stránky, vyberte si zopár stránok a využívajte ich len ako časť hľadania si práce.
- Nikto nedostane len pozitívne odpovede na všetky svoje žiadosti, takže odpoveď "nie" je nevyhnutnou súčasťou hľadania si práce. Nenechajte sa odradiť alebo znechutiť. Rátajte z odmietnutiami a uvedomte si – nie je to nič osobné.
- Hľadanie práce zaberie čas a príležitosti sa ukážu, keď ich najmenej očakávate. Nebuďte otrávení, ak nemáte okamžitý výsledok.

- Dvakrát si všetko premyslite, prv než sa uchádzate o pozíciu. Chcete tú prácu? Stojí to za to, aby ste investovali váš čas a úsilie alebo môžete tento čas a energiu využiť niekde inde pri hľadaní práce?

Pracovné pozície sú často obsadzované niekým, kto neponúka všetko, čo je v inzeráte, preto ak spĺňate väčšinu kritérií, skúste aspoň zavolať, aby ste zistili viac. Napríklad, ak sa vyžadujú určité IT zručnosti, môže to znamenať, že vás firma ešte vyškolí. Nenechajte sa odradiť pracovnými inzerátmi, ktoré hľadajú super ženu.

2.2. VOLNE INZEROVANÉ PRACOVNÉ POZÍCIE A PERSONÁLNE AGENTÚRY

AKO ODPOVEDAŤ NA PRACOVNÝ INZERÁT

Pozorne si prečítajte inzerát predtým, než sa rozhodnete naň odpovedať. Nezabudnite, že nemusíte spĺňať všetky kritéria na to, aby ste boli úspešní. Avšak, ak spĺňate len zopár kritérií, radšej venujte svoj čas iným inzerátom.

Ak ste sa už rozhodli odpovedať:

- Poznamenajte si dátum a miesto, kde ste inzerát našli. Budete ich potrebovať, keď sa budete v sprievodnom liste odvolávať na príslušný inzerát.
- Pozorne si všimnite dátum ukončenia výberového procesu. Nenechávajte odoslanie vašej žiadosti na poslednú chvíľu – len čo má zamestnávateľ alebo personálna agentúra dost' žiadostí, uzavrie výberový proces skôr.
- Skontrolujte si proces uchádzania. Potrebujú životopis a sprievodný list alebo len žiadosť? Ak je to len formulár žiadosti, ide o online alebo offline verziu?
- Prejdite si celý inzerát a vyznačte si kľúčové znalosti a skúsenosti, ktoré zamestnávateľ vyžaduje. Toto bude dôležité pri zameraní vašej žiadosti – prečítajte si príslušnú časť tohto Manuálu „Ako napísať skvelý životopis“.
- Ak sa uchádzate o prácu prostredníctvom online prehliadačov, majte na pamäti, že hľadanie vhodných životopisov je „automatizovaný“ proces, teda aspoň v úvodnej fáze. To znamená, že váš životopis musí obsahovať relevantné kľúčové slová na to, aby postúpil „do ďalšieho kola“. Používajte „jazyk“, akým hovorí pracovný inzerát a v žiadosti využite jeho kľúčové slová.
- Uchovajte si kópiu žiadosti pre vašu referenciu.

PERSONÁLNE AGENTÚRY

Dobrá personálna agentúra môže byť pre vás oporou a veľkou pomocou pri hľadaní práce. Personálne agentúry pracujú pre zamestnávateľov, aby obsadili ich voľné pozície. Preto sú to zamestnávatelia, ktorí platia poplatky, nie vy. Len tie najlepšie budú s vami zaobchádzať ako s hodnotným kandidátom.

- Rozsah komunikácie s personálnou agentúrou sa môže líšiť v závislosti od typu pozície. Vždy sa porozprávajte s personálnou agentúrou buď telefonicky alebo osobne, aby ste si boli istí, že rozumejú vašim požiadavkam.
- Kontaktuje agentúry, či majú aj iné pozície, podobné tým, ktoré inzerujú. Mnohé sú združené v Asociácii personálnych agentúr <http://www.apas.sk>.
- Okrem „kamenných“ personálnych agentúr existujú aj online personálne agentúry. Online personálne agentúry je potrebné odlišovať od online prehliadačov pracovných pozícií (ako priestor na internete pre umiestnenie pracovnej inzercie, ktorý neposkytuje spätnú väzbu od zamestnávateľa kandidátovi).

2.3. NETWORKING A “SKRYTÝ” PRACOVNÝ TRH

NETWORKING – JEDNODUCHŠÍ, NEŽ SI MYSLÍTE!

Pravdepodobne ste zruční v networkingu už aj bez toho, aby ste si to uvedomovali. Hľadali ste niekedy odporúčania na šikovného inštalatéra opytovaním sa po okolí? Spytovali ste sa niekedy na dobrú školu alebo detské ihrisko v okolí alebo hľadali opatrovateľku detí prostredníctvom priateľov a ich priateľov?

Ak ste už niekedy robili toto alebo niečo podobné, tak skúsenosti s networkingom máte. Ak nie, tak to dokážete, pretože to nie je žiadna veda. Pojem “networking” môže niekedy ľudí odradiť, no v skutočnosti ide len o udržiavanie kontaktov s ľuďmi. Je to jednoduchý a veľmi efektívny spôsob zisťovania o nasledovných skutočnostiach:

- Rôzne úlohy a možnosti kariéry
- Rady o tom, ako sa dostať na konkrétny trh / do pracovnej oblasti
- Referencie ľudí, ktorí vám môžu v budúcnosti pomôcť
- Pracovné príležitosti – predovšetkým tie, ktoré nie sú inzerované
- Práca
- Informácie o spoločnostiach

“SKRYTÝ” PRACOVNÝ TRH

Niekedy sa môže zdať, že v okolí nie sú žiadne voľné pozície. Prezeráte si rôzne pracovné portály a stále nemôžete nájsť nič, čo vám bude pasovať. Alebo sa o niečo, čo sa vám javí ako ideálne, uchádzate a nedostanete pozvanie na pracovný pohovor. Personálne agentúry niekedy majú príležitosti, niekedy nie.

Avšak, práce je dosť, a niekedy oveľa viac, ako na prvý pohľad vidno. Práve networking je veľmi dôležitý spôsob odhaľovania skrytého pracovného trhu.

Myslite na tieto charakteristiky pracovného trhu:

- Aby ste získali pracovnú ponuku, musí vás byť vidieť. Je ťažké uchádzať sa o inzerovanú pracovnú pozíciu, bez ohľadu na to, aký skvelý máte životopis alebo sprievodný list. Pre každú inzerovanú pracovnú pozíciu existujú stovky zaslaných životopisov.
- Veľa zamestnávateľov, hlavne tých menších spoločností, preferuje neinzerovať. Inzercia je drahá a pre zamestnávateľa časovo náročná, obzvlášť ak má prejsť stovky životopisov. Zamestnávatelia často radšej obsadia pracovnú pozíciu niekým, kto ich osloví priamo alebo ho niekto odporúča.

Nie je potom prekvapujúce, keď:

- Viac ako polovica pracovných pozícií nie je inzerovaných.
- Osobné odporúčania “rešpektovanou osobou” výrazne zvýšia vaše šance na získanie práce.
- Je výhodou pristúpiť k určitej pozícii skôr než je inzerovaná – bude menšia alebo žiadna konkurencia.

ZAČNITE ŠÍRIŤ MYŠLIENKU DO SVETA

Networking je kľúčom k odomknutiu skrytého trhu pracovných pozícií, informácií a príležitostí.

Zvyknite si rozprávať najskôr s vašimi priateľmi a rodinou o tom, čo hľadáte. Toto vám:

- Pomôže v tom, aby ste si zvykli hovoriť čo chcete
- Dá možnosť rozvíjať si vlastné myšlienky
- Pomôže získať spätnú väzbu
- Navedie k iným ľuďom a zdrojom

Keď sa už budete cítiť komfortne pri rozhovoroch s priateľmi o tom, čo hľadáte, môžete rozšíriť vašu networkingovú skupinu a postupne sa kontaktovať aj s novými ľuďmi.

VYTVORTE SI KONTAKTNÝ ZOZNAM

Začnite naplňovať váš zoznam ľuďmi, ktorých stretávate každý deň. Potom uvažujte o ďalších skupinách ľudí, ktorých poznáte, a v závere nezabudnite na príležitosti, pri ktorých môžete stretnúť nových ľudí.

Nasledovné vám môže pomôcť usporiadať ľudí z rôznych oblastí vášho života:

- Predchádzajúce pracovné miesto
- Osobný život
- Profesionálny život

Teraz si vytvorte váš vlastný zoznam ľudí z týchto troch oblastí.

TIPY AKO NÁJSŤ PRACOVNÉ PRÍLEŽITOSTI

- **Vedia ľudia vo vašej “sieti”, že hľadáte prácu?** Uistite sa, že áno! Poproste ich, aby na vás mysleli a keď niečo objavia, nech vám dajú vedieť.
- **Vyjadrite sa jasne o tom, čo chcete.** Zjednodušte to ľuďom vo vašej sieti, aby vám mohli pomôcť. Ak budú presne vedieť, čo hľadáte, skôr vám niečo posunú.
- **Budujte svoju sieť kontaktov spôsobom, ktorý bude fungovať pre vás.** Buďte kreatívni – experimentujte rôznymi spôsobmi budovania siete a získavania kontaktov. Potom sa zamerajte na to, čo je pre vás prirodzené a čo prinesie výsledok.
- **Využívajte sociálne médiá, ak môžete.** Sociálne médiá ako Facebook a LinkedIn sú skvelým spôsobom nájdenia priateľov a kolegov, s ktorými ste stratili kontakt. Taktiež môžete vytvoriť nové kontakty zapájaním sa alebo prispievaním do skupín. Navyiac, v rámci miestnych komunít existujú i miestne skupiny alebo online fóra, kde môžete zistiť čo sa deje v okolí, prípadne sa k nim pripojiť a získať nové kontakty

- **Hľadajte ľudí, s ktorými si sadnete.** Niekomu sa môže zdať networking “neohrabaný”, ale nemusí to tak byť. Hľadanie ľudí, s ktorými si sadnete, môže to byť dokonca zábavné. Môže sa to diať v skupine rodičov spolužiakov vašich detí, materských centrách alebo niekde inde.
- **Vyberajte si.** Vytvorte si priestor pre ľudí, s ktorými sa chcete skontaktovať. Nechajte tak kontakty na ľudí, ktorí z vás “vysávajú” energiu a nikdy nič nedávajú.
- **Buďte prekvapení.** Networking môže trvať nejaký čas prv než prinesie výsledky, ale skôr či neskôr budete prekvapení, keď vám niekto zavolá alebo napíše o novej príležitosti. Alebo kontakt prinesie neočakávaný pozitívny výsledok!

CHYŤTE SA PRÍLEŽITOSTI

Keď budete počuť o pracovnej príležitosti alebo sa jednoducho dostanete do kontaktu s niečím, z čoho môže vyplynúť nejaká pracovná príležitosť, je dôležité získať z toho maximum. Nenechajte príležitosť prešmyknúť sa pomedzi vaše prsty.

Tu je zopár dôležitých tipov:

Vážte si to, čo môžete ponúknuť

Je jednoduché podceňiť alebo prehliadnuť váš unikátny potenciál alebo talent. To, čo je pre vás samozrejmé, môže byť niečím, čo niekto práve hľadá. Môžete mať zručnosti alebo skúsenosti, ktoré považujete za samozrejmé, napríklad ste dobrý/á v telefonovaní alebo manažovaní vášho času. Pozorne porozmýšľajte a požiadajte vašich priateľov alebo rodinu, nech vám povedia, čo si všimli na vás, že robíte dobre.

Uistite sa, že sa hodnotíte pravdivo, keď sa rozprávate s niekým dôležitým s prístupom k potenciálnej pracovnej pozícii. Komunikujte s ním jasne, čo môžete ponúknuť.

Zaciel'te sa na osobné stretnutie

Vy sa rozhodujete vo svojom procese hľadania práce. Spoliehajte sa len na seba. Vy sa potrebujete dostať tam, kde chcete – stretnúť sa s potenciálnym kľúčovým zamestnávateľom. Na to sa zamerajte pri každej príležitosti.

AKO PRISTUPOVAŤ K NETWORKINGOVÉMU STRETNUTIU

Pred stretnutím

- Premyslite si cieľ stretnutia. Ako chcete, aby vám pomohli?
- Majte pripravené otázky, ktoré chcete mať zodpovedané a pripravte sa, ako sa ich spýtate.
- Potvrďte si čas a miesto s osobou, s ktorou sa plánujete stretnúť.

Počas stretnutia

- Predložte stručný prehľad vašej kariéry po súčasnosť a čo chcete dosiahnuť.
- Získajte spätnú väzbu na vaše plány.
- Spýtajte sa pripravené otázky.
- Spýtajte sa na pár mien ľudí, o ktorých si myslíte, že vám môžu pomôcť.
- Dávajte pozor na čas – byť stručný/á je najlepšie.

Po stretnutí

- Napíšte ďakovný email / list.
- Udržiavajte sa s osobou v kontakte a informujte ho o prípadnom progrese alebo úspechu.
- Poznamenajte si v diári a pravidelne kontaktujte a pripomínajte sa danej osobe (ale nepreháňajte to).

Veľa šťastia. A nezabudnite – networking môže byť zábava!

2.4. AKTÍVNY PRÍSTUP K HĽADANIU PRÁCE

Ide o uchádzanie sa o prácu v spoločnostiach, ktoré práve neinzerujú voľné pracovné pozície.

Niekedy môže byť produktívne napísať spoločnostiam, pre ktoré by ste radi pracovali a zistiť či nehľadajú niekoho na pozíciu, ktorej vyhovujú vaše skúsenosti. Akýkoľvek prístup zvolíte, špekulatívny prístup funguje. Aby ste mali najväčšiu šancu na úspech, majte na pamäti nasledovné:

- Identifikujte organizácie, ktoré chcete kontaktovať.
- Vždy píšete konkrétnej osobe. Nikdy nie "Vážený pán / Vážená pani". Identifikujte správnu osobu, na ktorú sa obrátiť, vrátane príslušného oddelenia.
- Ak je spoločnosť malá, kontaktujte generálneho riaditeľa. Nekontaktujte len oddelenie pre ľudské zdroje.
- Preskúmajte si spoločnosti / organizácie, ktoré chcete kontaktovať, napr. prezrite si ich webové stránky, Facebook, Twitter, tlač, odbornú literatúru, zistite si, či niekto z vašej siete pre ne pracoval alebo v nich niekoho pozná.
- Kontaktujte niekoľko organizácií až keď si budete naozaj istý/á, že chcete pre nich pracovať. 10 kontaktov môže viesť k 1 (veľmi užitočnému) stretnutiu. Neexistuje pravidlo, koľko kontaktov musíte osloviť, aby ste sa dopracovali k výsledku, no určite je pravdou, že čím väčší počet oslovených organizácií, tým väčšia šanca na úspech.
- Urobte "follow-up" (= následné kontaktovanie po zaslaní životopisu) ku každej oslovej organizácii. Približne po 7 dňoch zavolajte a prediskutujte váš list alebo email a životopis. Rátajte s tým, že budete musieť volať viackrát. Môžete poslať aj email, no tento spôsob môže byť menej efektívny.

ZDROJE HĽADANIA

- Webové stránky spoločností a ich stránky na Facebooku, LinkedIn a Twitteri.
- Miestne online fóra. Tie obsahujú informácie o miestnom podnikaní a o tom, čo sa deje v vašom regióne.
- Pracovná inzercia v dennej, miestnej alebo odbornej tlači môže byť zámienkou na oslovenie organizácie ohľadom možnej pracovnej príležitosti. Napríklad, ak niektorá spoločnosť hľadá nových obchodníkov, možno budú potrebovať aj obchodného asistenta.
- Webové stránky tlačovín.
- Asociácie a odborné organizácie môžu poskytovať zoznamy svojich členov a informácie o odvetví. Mnohé organizujú rôzne networkingové podujatia.
- Obchodné komory reprezentujú skupiny podnikov v určitej oblasti a môžu byť dobrým zoznamom pre kontaktné údaje, vrátane mien.
- Veľtrhy práce, výstavy a konferencie.

Príklad sprievodného listu pri aktívnom prístupe

Vaše meno

Vaša adresa

Váš telefón

Váš email

Meno a titul konkrétnej osoby

Názov organizácie

Adresa

Dátum

Vážený/á pán/pani/Dr/Prof (*meno konkrétnej osoby*):

Začnite niečím zdvorilým o organizácii, napr. Ste vedúca spoločnosť / organizácia v ... povedzte odvetvie ... na Slovensku / regióne / Európe a píšem Vám pretože sa zaujímam o príležitosti na ... projekte a jeho manažmente / marketing / IT ...

Som ... (*Opíšte kľúčové zručnosti a skúsenosti, ktoré môžete ponúknuť. Využite profil zo svojho životopisu ako osnovu.*)

V mojom životopise si môžete všimnúť, že som pracoval/a pre ... (*uvedte relevantné organizácie / spoločnosti*) V týchto organizáciách som získal/a skúsenosti s ... (*uvedte 1-2 relevantné úspechy*).

Ďakujem za Váš čas, ktorý ste venovali prezretiu si mojej ponuky. Veľmi by som ocenil/a možnosť sa s Vami stretnúť.

Teším sa na Vašu odpoveď.

S pozdravom,

Vaše meno

Príloha: Životopis

2.5. ŠABLÓNA: AKČNÝ PLÁN PRI HĽADANÍ PRÁCE

Moje priority sú:

Toto sú aktivity, ktoré využijem pri hľadaní práce:

- ✓ Špekulatívny prístup
- ✓ Personálne agentúry
- ✓ Networking
- ✓ Pracovná inzercia

V najbližšom mesiaci budem robiť:

V najbližších 3 mesiacoch budem:

V najbližších 6 mesiacoch budem:

Podpora, ktorú potrebujem, je:
